

ÖLÜM NE RENK?

Ölümün bir rengi olsaydı
ne renk ne olurdu baba?

Joanne Cacciatore

Çeviri:

Dr. Bingöl Kemiksiz Uzel

Bu kitap sevdiklerini kaybeden bütün çocuklar ve yetişkinler için yazılmıştır. Çocukların duygularını daha anlatmaları için tasarlanan interaktif bir kitaptır.

Bu kitap bir yolculuk şeklinde hazırlanmıştır. Bir anda bitirilmesine gerek yoktur.

Yas tutmak uzun bir yolculuktur...

Unutmayın; dağlardan her seferinde sadece bir taş oynatabiliriz.

Hatırlamadıkça, anlamayız...

ÖLÜM NE DEMEK?

Bade: Büyükannem ve büyükbabamla hastaneye gittim. Annem ve erkek kardeşim çok kötü bir trafik kazası geçirmiş ve ölmüş. Baba, ölüm ne demek?

Bade'nin babası: Evet Bade, Annen ve Ahmet öldü. Arabamız çok kötü bir trafik kazası geçirdi. Annen olanları engelleyemedi. Kaza onların suçu değildi. Ben de tıpkı senin gibi çok üzgünüm ve korkuyorum. Ne zaman konuşmak istersen ben buradayım. Bazen öfkelenebilirsin, ben de seninle öfkeleneyeceğim. Onları hala seviyoruz ve sevmeye devam edeceğiz.

Ölüm hem büyük insanları hem de küçük çocukları korkutur ve üzer. Bade'nin annesi ve kardeşi öldü. Senin ölen yakının kim? Şu an nasıl hissettiğini yazar mısın?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

AMA BABA, ÖLÜM NE DEMEK?

Bade: Ne zaman Annem ve Ahmet geri dönecek?

Bade'nin babası: Hayır kızım bir daha eve geri dönmeyecekler. Bir insan öldüğünde bir daha geri gelmez. Onlar hakkında her gün konuşabiliriz ve onları özleyebiliriz. Fotoğraflarına bakıp beraber ağlayabiliriz ama bu yaptıklarımız onların geri dönmesini sağlamaz.

Sevdiğimiz birinin bir daha geri gelmeyecek olmasını kabullenmek çok zor. Yüreğin sana ne anlatıyor? Ölüm denen şey hakkında ne düşünüyorsun?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

AMA BABA ?

Bade: Ama baba hoşçakal demeden gittiler...

Bade'nin babası: Bade, annen ve kardeşin öleceklerini bilmiyordu. Ölmek istemiyorlardı. Onlar bizimle burada kalmak istiyorlardı. Cenaze töreninde onlara hoşçakal deme şansımız olacak.

Birçok çocuk ve yetişkin sevdiklerine hoşçakal deme şansı bulamaz. Onlara nasıl hoşçakal demek ve neler anlatmak isterdin?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

CENAZE TÖRENİ?

Bade: Cenaze töreni ne demek baba? Annem ve Ahmet de orada olacak mı?

Bade'nin babası: Hımm, evet orada olacaklarını söyleyebilirim. Ama senin ve benim hatırladığımız şekilde değil. Alışık olduğumuz gibi bizi öpmeleri ve sarılmaları mümkün değil. Onlara hoşçakal demeye birçok insan gelecek ve kalabalık biraz kafanı karıştırabilir. Ben yanında olacağım ve onlara beraber hoşçakal diyeceğiz.

Daha önce hiç cenaze töreninde bulundun mu? Eğer evetse neler hissettin? Ya da eğer yakında bir cenaze töreni varsa nasıl hissediyorsun? Eğer katılamayacaksan orada olmamak sana neler hissettiriyor?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

PEKİ YA CENNET, BABA?

Bade: Peki ya cennet, baba? Annem ve Ahmet Őu an cennette mi?

Bade'nin babası: Bu güzel bir soru. Ben, annem ve Ahmet'in cennette beraber olduğuna inanıyorum. Herhangi bir acı hissetmiyorlar ve bizim gibi korkmuŐ değiller. Ama Bade bu demek değildir ki biz zlemeyiz, kızamayız ve korkamayız. Ailemizin baŐına gerçekten çok kötü bir Şey geldi ve bu duyguları hissetmemiz çok doğal.

Cennet hakkında ne düşünüyorsun?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

NEYİ YANLIŞ YAPTIM?

Bade: Ben iyi bir çocuk olamadığım için mi annem ve kardeşim öldü?

Bade'nin babası: Şimdi dikkatle babanı dinle. Bu trafik kazası senin suçun değildi. Buna sebep olacak herhangi bir şey yapmadın. Sen, annenin kızı ve kardeşinin ablasıydın ve öyle de kalacaksın. Bazen, annenle ben oturduğumuzda senin ne kadar mükemmel ve özel bir çocuk olduğunu anlatır, seninle gurur duyduğunu söylerdi. Bu kazaya sebep olacak hiçbir şey yapmadın.

Yanlış bir şey yapmış gibi hissediyor musun? Eğer değilse güzel, çünkü yanlış bir şey yapmadın. Eğer evetse, bu senin hatan değildi, unutma. Duygularını yazabilirsin.

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

YA...

Bade: Baba, peki ya sen de ölürsen? O zaman ne olacak?

Bade'nin babası: Bir ölümden sonra, diğer sevdiklerinin ölümünden korkmak çok doğal bir şey, Bade. Bu sürece yetişkinler "yas süreci" diyor. Birkaç hafta sonra benim ölmemden bu kadar çok korkmayacaksın. Beraber daha fazla vakit geçireceğiz ve annenle Ahmet'i ziyaret edip çiçekler götüreceğiz. Seni işe gittiğimde çok daha sık arayacağım. Kendini güvende hissetmen için elimden geleni yapacağım. Seni çok seviyorum.

Seni gerçekten korkutan şeyler neler?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

ZAMAN VE İYİLEŞME

Bade: Daha ne kadar üzgün olacağız baba?

Bade'nin babası: Uzunca bir süre... Sen, ben, büyükannen, büyükbaban ve teyzen için yaşam onlarsız çok üzücü olacak. Ama, kendimizi çok üzgün hissettiğimizde bize iyi gelecek şeyler yapabiliriz. Annenin ve Ahmet'in fotoğraflarına bakıp, beraber geçirdiğimiz güzel zamanları ve birbirimize duyduğumuz büyük sevgiyi hatırlayabiliriz. Parmağını ilk kestiğinde nasıl ki ilk başta çok acırsa ve iyileşmesi zaman alırsa şu anda da hissettiğimiz en yoğun duygu, acı. Ama bir gün, parmak kesiğin gibi bu acımız iyileşecek ve şu anki kadar acıtmayacak. Ama unutma, biz onları hep özleyeceğiz ve bu yanlış bir şey değil.

Sevdiğimiz insanlar ölmeden önce onlarla ilgili güzel anılar paylaşmış oluruz. Ölümünden önce ailen nasıldı?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

ANLAMAK...

Bade: Eğer aileleri çok zlyorsa neden sevdiklerimiz erken ölüyor?

Bade'nin babası: Bilmiyorum Bade. Bu soruya güzel bir cevabım olsun isterdim ama yok. Benim de anlamadığım birçok Şey var. Bazen böyle olur. Birbirlerini seven ve iyi ailelerin baŐına da çok kötü Şeyler gelir.

Ölüm hakkında ne gibi soruların var?

Neler hissettiğini çizmen için özel alan:

BİR ÖMÜR BOYU AİLE

Bade: Hala aile miyiz?

Bade'nin babası: Tabi ki öyle. Daha önce de dediğim gibi bizim için bazı şeyler farklı olacak ama biz hala aileyiz. Annen hala annen ve Ahmet hala küçük kardeşin. Bu sevginin en güzel yanı. Sevgi, ölümden güçlüdür ve aile ömür boyu devam eder.

Günlük tut.

Bir spora düzenli git.

Oyuncaklarla ve kuklalarla oyna.

Sana iyi gelen kişilerle konuş.

Sevdiğinin anısını yaşatacak şeyler yap.

Bir müzik aleti çalmayı öğren ve sevdiğin kişinin en sevdiği şarkıyı çal...

İhtiyaç duyduğunda ağla.

Yazdığın günlüğü ayda bir oku ve ne kadar yol aldığını gör.

